

METODOLOŠKO POJASNILO

Miran Žavbi

KAZALNIKI SPODBUD ZA DELO

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Kazalniki spodbud za delo, Slovenija, letno (Prva objava)

Maj 2021

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNA PODLAGA.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	7
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Namen objave podatkov je prikazati davčno obremenitev na trgu dela v Sloveniji z različnih vidikov in s tem omogočati spremljanje vpliva morebitnih socialnih ali davčnih reform na tem področju. Metodologijo izračuna kazalnikov spodbud za delo je določil OECD, zato so kazalniki večinoma primerljivi s kazalniki, ki jih za nekatere države izračunava OECD na podlagi podatkov davčno-socialnega sistema teh držav. Glavne statistike so naslednji kazalniki:

- davčna obremenitev stroškov dela (prikazuje višino davčne obremenitve stroškov dela),
- past brezposelnosti (prikazuje spremembo neto dohodkov pri prehodu iz brezposelnosti v zaposlenost in
- past nizkih plač (prikazuje spremembe neto dohodkov pri prehodu na bolje plačano delovno mesto).

2 PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Objavljeni podatki opisujejo dve enoti, to je dva tipa družin: samsko zaposleno osebo brez otrok in poročen par z dvema otrokoma, pri čemer je zaposlen le eden od partnerjev.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja je povprečna zaposlena oseba, iz te pa sta izpeljana omenjena tipa družin, na katera se nanašajo izračunani kazalniki spodbud za delo.

Kazalnika »davčna obremenitev stroškov dela« in »past brezposelnosti« se izračunavata samo za samsko zaposleno osebo brez otrok kot tip družine, ki prejema 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe, pri kazalniku past nizkih plač pa je dodan še poročen par z dvema otrokoma kot tip družine, pri čemer je zaposlen le eden od partnerjev, ki prejema 33 % ali 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Za izračunavanje kazalnikov spodbud za delo se uporabljajo samo obstoječi viri. Vir podatkov o izplačanih plačah je statistično raziskovanje Plače zaposlenih pri pravnih osebah. Viri za davčno-socialni sistem so podatki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za finance, Ministrstva za okolje in prostor in Zavoda RS za zaposlovanje.

Pri vseh naštetih virih se upošteva stanje na 1. januarja referenčnega leta (do 2017 se je upoštevalo stanje na 1. julija referenčnega leta).

6 DEFINICIJE

Povprečna zaposlena oseba je zaposlena oseba, ki je zaposlena v industriji in storitvah (področja dejavnosti od B do N po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008).

Bruto plača je plača povprečne zaposlene osebe, to je povprečna bruto plača v industriji in storitvah (področja dejavnosti od B do N po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008) iz statističnega raziskovanja Plače zaposlenih pri pravnih osebah.

Pri **stroških dela** ne upoštevamo celotnih stroškov dela, temveč le bruto plačo, socialne prispevke delodajalca in davek na izplačano plačo (ukinjen s 1. 1. 2009).

Kazalnik **davčna obremenitev stroškov dela** prikazuje, kolikšna je davčna obremenitev stroškov dela oz. kolikšen del stroškov dela so socialni prispevki in davki. Prikazuje kombiniran učinek davkov, prispevkov za socialno varnost in socialnih transferjev na stroške dela.

Kazalnik **past brezposelnosti** prikazuje, kolikšno je razmerje med neto in bruto dohodki pri prehodu osebe iz brezposelnosti v zaposlenost zaradi višjih davkov in socialnih prispevkov ter nižjih pripadajočih socialnih transferjev v zaposlitvi glede na dohodke in višje pripadajoče socialne transferje med brezposelnostjo. V izračunu se upošteva, da brezposelna oseba prejema nadomestilo za brezposelnost v višini 80 % bruto plače zaposlene osebe, ki prejema 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe.

Kazalnik **past nizkih plač** prikazuje razmerje med neto in bruto dohodki zaposlene osebe pri prehodu na višje plačano delovno mesto (s 33 % bruto plače povprečne zaposlene osebe na 67 % bruto plače povprečne zaposlene osebe) zaradi višjih davkov in socialnih prispevkov ter nižjih pripadajočih socialnih transferjev glede na prejšnje nižje dohodke, posledično nižje davke in

socialne prispevke in višje pripadajoče socialne transferje.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Pri izračunavanju kazalnikov spodbud za delo se ne uporabljajo klasifikacije (razen pri izračunu plače za skupino dejavnosti od B do N),

Med **dejavnosti od B do N** po [Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008](#) spadajo dejavnosti rudarstvo; predelovalne dejavnosti; oskrba z električno energijo, plinom in paro; oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja; gradbeništvo; trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil; promet in skladiščenje; gostinstvo; informacijske in komunikacijske dejavnosti; finančne in zavarovalniške dejavnosti; poslovanje z nepremičninami; strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; druge raznovrstne poslovne dejavnosti.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Postopkov urejanja podatkov nismo uporabili.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopkov desezoniranja podatkov nismo uporabili.

OBDELAVA PODATKOV DRUGO

Kazalnike spodbud za delo (Davčna obremenitev stroškov dela, Past brezposelnosti in Past nizkih plač) izračunavamo na način:

Davčna obremenitev stroškov dela (%) =

$$\left(\frac{\text{dohodnina} + \text{delojemačevi soc. prisp.} + \text{delodajalčevi soc. prisp.} + \text{davek na izplačane plače}}{\text{bruto plača} + \text{delodajalčevi socialni prispevki} + \text{davek na izplačane plače}} \right) * 100$$

Past brezposelnosti (%) =

$$\left(1 - \frac{((\text{neto dohodki iz zaposlitve}) - (\text{neto dohodki med brezposelnostjo}))}{\text{bruto plača}} \right) * 100$$

kjer je

neto dohodki iz zaposlitve =

bruto plača + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + dodatna denarna izplačila + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki delojemalca

neto dohodki med brezposelnostjo =

nadomestilo za brezposelnost + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki brezposelne osebe

Past nizkih plač (%) =

$$\left(1 - \frac{\text{razlika v neto dohodkih (prehod s 33 \% na 67 \%)}}{\text{razlika v bruto plači (prehod s 33 \% na 67 \%)}} \right) * 100$$

kjer je

neto dohodki =

bruto plača + nadomestilo za najemnino + socialna pomoč + dodatna denarna izplačila + družinski prejemki – dohodnina – socialni prispevki delojemalca

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Raziskovanje ne poteka na podlagi slučajnega vzorca.

7.5 DRUGA POJASNILA

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Plače in stroški dela](#) – Stroški dela – [Kazalniki spodbud za delo](#); deleži v odstotkih po različnih tipih družin.
- Prva objava (Socialna zaščita - Socialna varnost na trgu dela): »Kazalniki spodbud za delo«
- Eurostat - [Net earnings and tax rates](#)
- Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD):
  - [Davčna obremenitev stroškov dela](#)
  - [Past brezposelnosti](#)

- [Past nizkih plač](#)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.